

Valtakunnallinen kehittämistehtävä (VAKE)

Kahden kirjastoalan kansallisen toimijan malli

Kansalliskirjasto
Yliopistolaki (558/2009)

&

Helsingin kaupunginkirjasto
Laki yleisistä kirjastoista (2016/1492)
OKM:n asetus yleisistä kirjastoista
(660/2017)

Tiivis yhteistyö

Perusta

Lain yleisistä kirjastoista mukaan (29.12.2016/1492) *”Yleisten kirjastojen toiminnan tasapuoliseksi tukemiseksi valtakunnallisella kehittämistehtävällä toteutetaan yleisten kirjastojen yhteisiä palveluja ja edistetään yleisten kirjastojen keskinäistä yhteistoimintaa”* (7 §).

Opetus- ja kulttuuriministeriön **asetuksen yleisistä kirjastoista** (660/2017) mukaan Helsingin kaupunginkirjasto vastaa Valtakunnallisesta kehittämistehtävästä 1.1.2018 alkaen.

Helsingin kaupunginkirjaston eri roolit

Kansallista, kansainvälistä ja seudullista yhteistyötä kaupunginkirjastona

Valtakunnallinen erityistehtävä: Monikielinen kirjasto

Yleisten kirjastojen konsortion emokunta/hallinto

Valtakunnallinen kehittämistehtävä

VAKE:n ohjaus

Valtakunnallinen kehittämistehtävä **on operationaalinen tehtävä**, jota **OKM ohjaa**.

OKM vastaa kirjastopolitiikasta ja kansallisista strategioista.

Kirjastot.fi-koordinaatioryhmä (aik. ohjausryhmä) koordinoi VAKE:n verkkopalvelutuotantoa ja viestintätoimintaa.

Kirjastokaistalla ja Kirjasammolla on lisäksi omat toimituskuntansa.

Organisointi

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala Palvelukokonaisuudet ja palvelut

Toimialajohtaja Tommi Laitio

Kirjasto

Kirjastopalvelujen johtaja
Katri Vääntinen

- Aluekirjastopalvelut
- Keskustakirjasto Oodi
- Kirjastoverkon yhteiset palvelut
- Valtakunnalliset kehittämisspalvelut

Kulttuuri

Kulttuurijohtaja
Tuula Haavisto

- HAM Helsingin taidemuseo
- Kaupunginmuseo
- Kaupunginorkesteri
- Yleiset kulttuuripalvelut

Liikunta

Liikuntajohtaja
Tarja Loikkanen

- Liikuntaan aktivointi
- Liikuntapaikat
- Ulkoilupalvelut

Nuoriso

Nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

- Itäinen nuorisotyö
- Läntinen nuorisotyö
- Pohjoinen nuorisotyö

Hallinto

Hallintopalvelut

Henkilöstöpalvelut

Kehittämisspalvelut

Talouspalvelut

Tietohallintopalvelut

Tilapalvelut

Viestintä- ja
markkinointipalvelut

Yleiset kirjastot

vuonna
2017

853

yleistä kirjastoa

282

pääkirjastoa

437

sivukirjastoa

134

kirjastoautoa

498 000 m² tilaa

1,6 milj.

aukiolotuntia

85

milj.
lainaa

15,6
per asukas

50 milj.

kirjastokäyntiä

37 milj.

verkkokäyntiä

1,9 milj.

suomalaista
omistaa
kirjastokortin

Suomalainen kävi
kirjastossa keskimäärin

9

kertaa vuodessa

Kirjastot työllistävät

3 466
henkilöä

35

milj.

teosta

30 milj. kassa
3 milj. taksit
13 milj. kassatalletus
73 000 e-kirjaa
47 000 lähtiä

Kirjastot
hankkivat

1,8 milj.

uutta teosta

Kirjastot järjestivät

49 000

taphtumaa,
joihin osallistui

960 000
ihmistä

Kaikkeen tähän
käytettiin

57 €
per asukas

millä rahalla saisit vuodessa
pari uutuuskirjaa omaksi.
Aika hyvä diili vai mitä?

CC-BY-SA | Antti Elomaa, 2018

<http://tilastot.kirjastot.fi>

<http://visualisointi.kirjastot.fi/tilastot>

Tehtävät

Kirjastot.fi-
palvelutuotanto

Viestintä
Kansainvälinen
viestintä

Kansallinen
yhteistyö

Kaukopalvelu

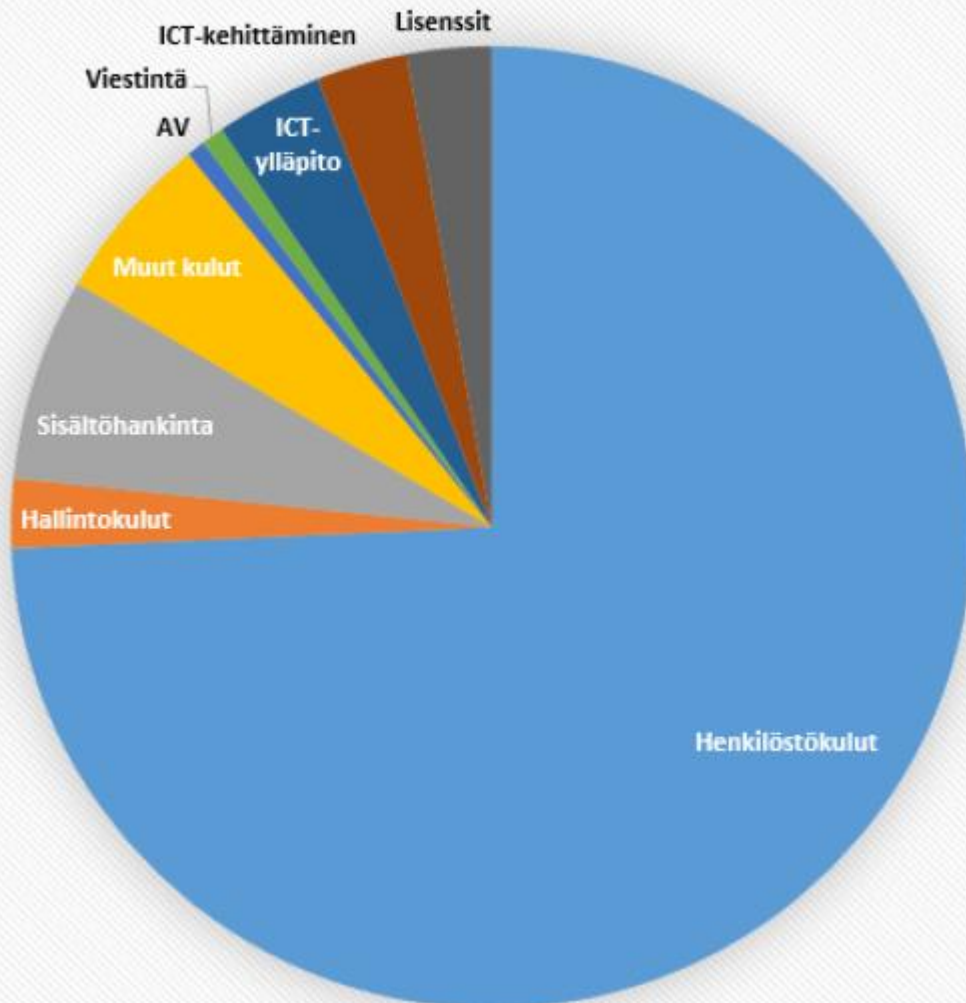
Digituen
kansallinen
koordinointi

Yhteistyössä:

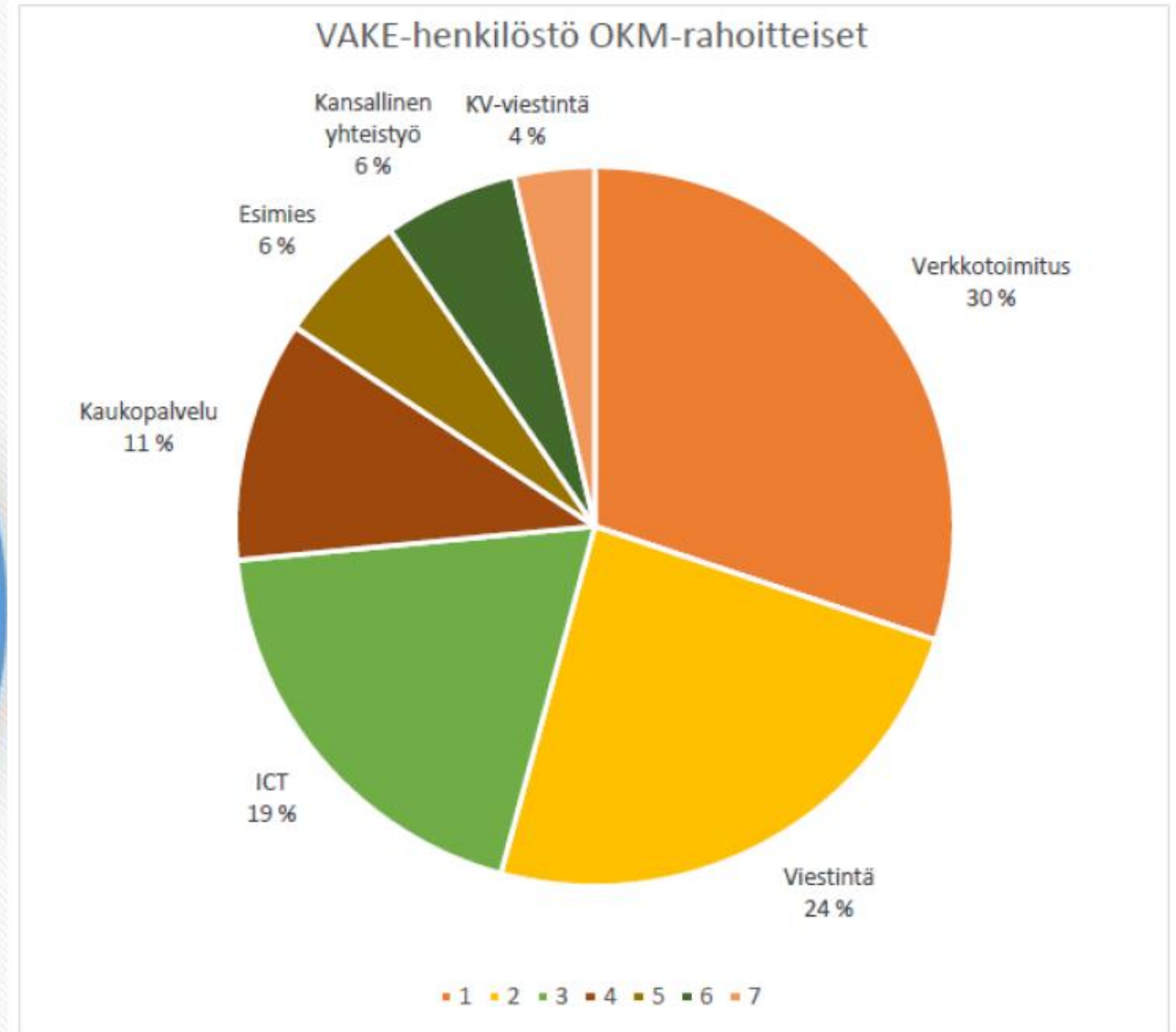
Alueellista kehittämistehtävää hoitavat kirjastot (9), AVI, Yleisten kirjastojen neuvosto, Kansalliskirjasto, Monikielinen kirjasto, Yleisten kirjastojen konsortio, Kirjastoseura, Celia, Viittomakielinen kirjasto, YLE, VRK ym.

Budjetti 2019: 1,27 milj. euroa + Digituki-avustus Henkilökuntaa 18 (+1), OKM rahoittaa 16,6 htv + 1

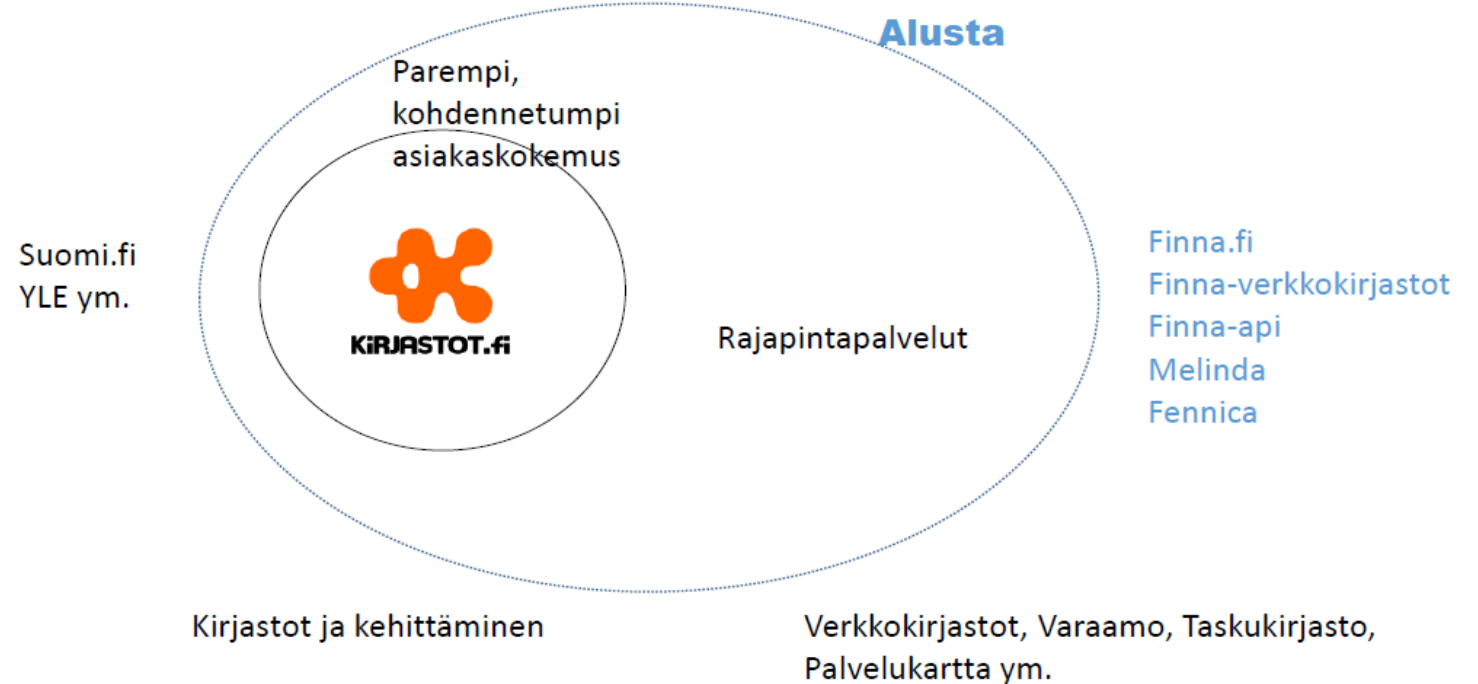
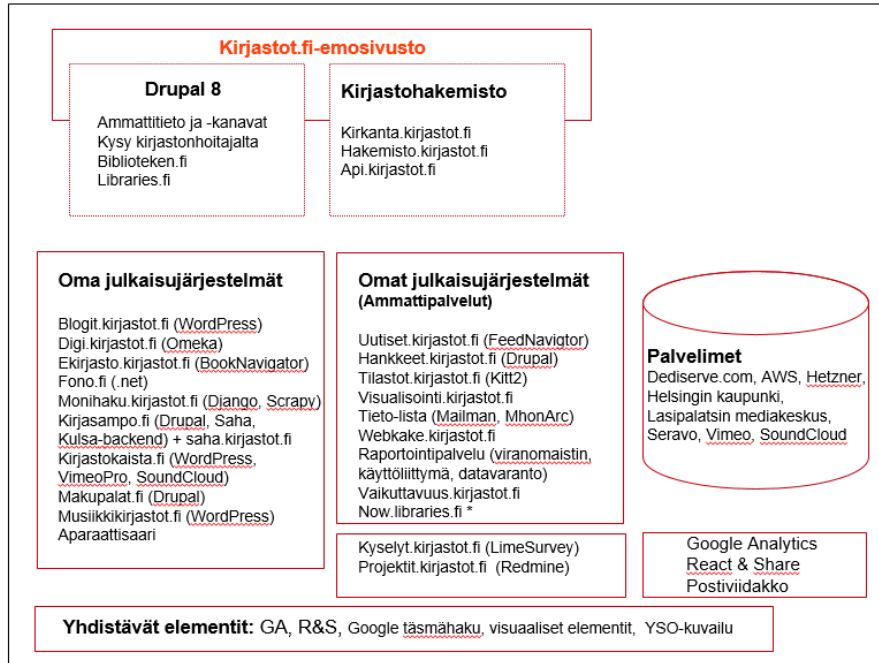
VAKE-talousarvio 2019

VAKE-henkilöstö OKM-rahoitteiset

Verkkopalvelutuotanto

Kirjastot.fi-tilastoja 2018

5 641 048 istuntoa

Suosituimmat palvelut:

(Kirkannan data)

Kirjasampo

Kysy kirjastonhoitajalta

Kirjastot.fi-emo

eKirjasto

Kirjastohakemisto

Kysy kirjastonhoitajalta –palvelussa vastauksia 5 404

Kirjastokaistan tuottamia ja jakamia videoita katseltu noin miljoona kertaa

Verkkopalveluiden kehittäminen kevät 2019

eKirjaston uusi versio julkaistaan keväällä, Axiell-aineiston meta- ja saatavuustiedot tulossa

Kirjasampoon tulossa uusi suosittelu, hakujen uudistaminen, rajapinta avataan

Libraries.fi uudistetaan ennen Reshapea

Kirjastojen hanketiedot VaDi:sta näytetään Hankerekisterin julkisessa liittymässä ja visualisoinnissa keväällä

Kirkannan uusi rajapinta (mm. Finnassa) ; Kirkanta-PTV-tiedonsiirto

Saavutettavuustestaukset toteutettu

Kirjallisuuden uutiskirje tilattavissa

Palveluiden käytön tarkempi seuranta ja palaute (seurantapalvelu)

Verkko-YKL ja Kaunokki-Bella siirretty Finto.fi:hin

Alusta-konsepti ja rajapinnat

- Kirjasammon rajapinnan julkaiseminen
- Kirkannan rajapinnan v.4 julkaiseminen
- Kirjasammon ja muiden palveluiden (kuten eKirjasto, Makupalat, Kirjastokaista) sisällön indeksointi Finnaan
- Datan tuonti Kirjasampoon, kohti automaattisemmin rakentuvaa linkitetyn tiedon verkostoa (vrt. esim. Biografiasampo)
- Finna-verkkokirjaston (ja malliverkkokirjaston) kehittäminen käyttäjälähtöisesti yhdessä Kansalliskirjaston kanssa
- Automaattisen annotoinnin (Annif), opettaminen, testaus ja tuotantoonotto (esim. eKirjasto, Kysy kirjastonhoitajalta)
- Kirjastojen/sivistys- ja vapaa-aikatoimen tietojohdamisen kehittäminen yhdessä AVI:n kanssa
- AKE-verkoston tuki (Kirjastokaista, Teams, Kirjastot ja kehittäminen)

Kansalliskirjasto-yhteistyö

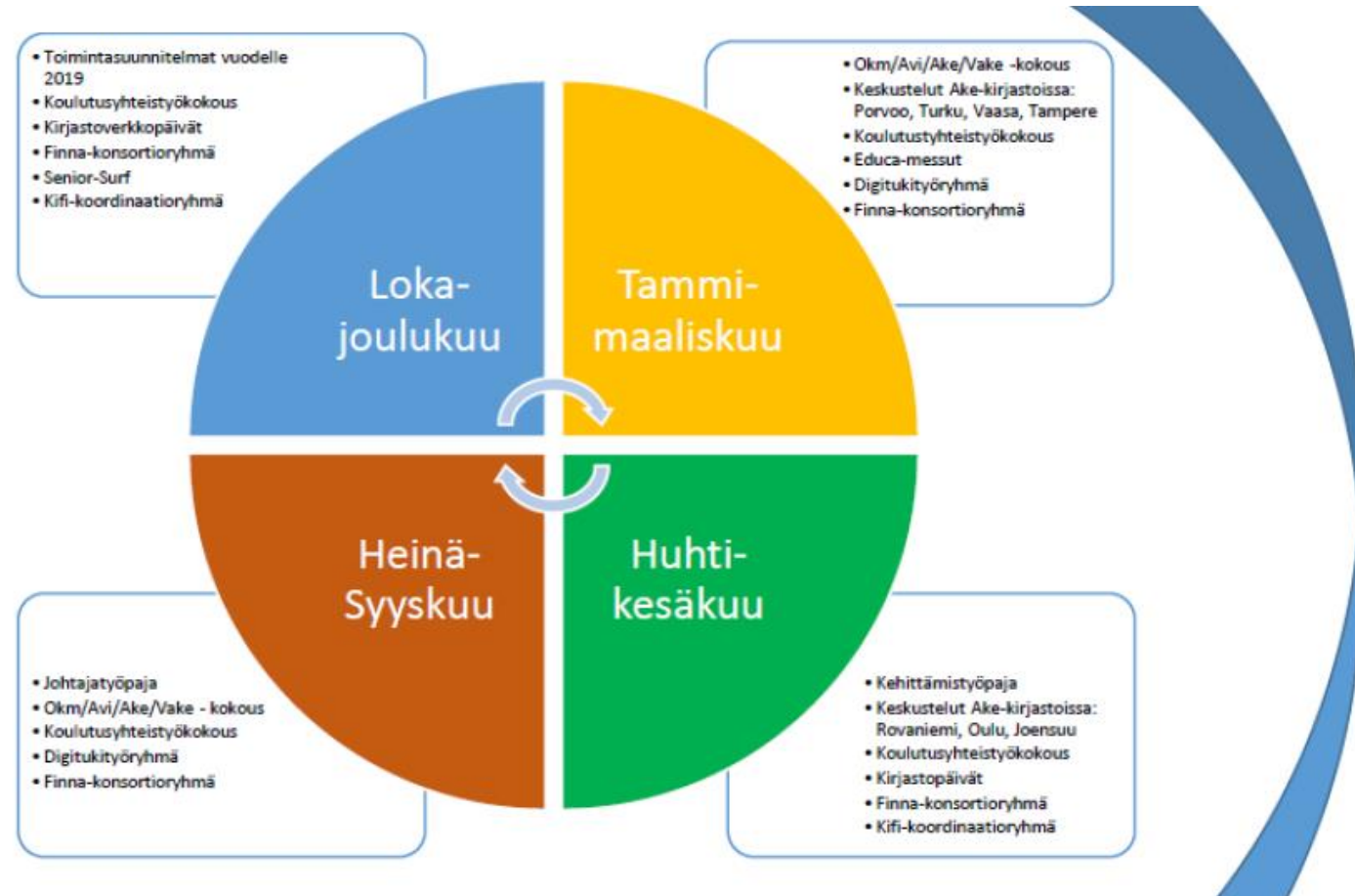
- Finnan kehittäminen, Finna alustana
- Finna-konsortior ryhmän toimintaan osallistuminen
- Yhteistyö kansallisessa metadatat tuotannon kehittämisessä - ekosysteemin rakentaminen
- Viestintä: Finna-viestintä, Educa, Kirjastopäivät, Kirjastoverkkopäivät. Tekoälyseminaari, ym.
- Yhteistyö FinElib-konsortion kanssa
- Videotuotantoyhteistyö
- Digime

Finna-malliverkkokirjastokonseptin kehittäminen

Yhteistyössä Kansalliskirjaston, Vaski-kirjastojen ja muiden kirjastojen kanssa 2019 aikana:

- Yhteinen projektiryhmä, johon kutsutaan mukaan pilottikirjasto(ja)
- Lähtötilanteen kartoitus palautteiden, käyttäjäkyselyiden ja tilastojen pohjalta
- Konseptin kehittäminen asiakaslähtöisesti kaikissa vaiheissa, alkaen paperimallien testauttamisesta
- Haun kehittäminen yleisten kirjastojen tarpeisiin
- Käyttöliittymän tarjonnan kehittäminen asiakaslähtöisemmin (esim. osasto-/elämänvaihejako)
- Kuratoidun ja tuodun sisällön fokuointi asiakaslähtöisemmin
- Linkedevents–tapahtumien moduuli, mahdollisesti Varaamo-kytkentä
- Viestinnälliset tavoitteet (kampanjat)
- Saavutettavuustestaukset
- Mobiilinäkymän parantaminen

Kansallinen yhteistyö

Viestintä

- Kirjastoalan viestintä, verkkopalveluiden viestintä ja viestivälitys
- Kirjastokaistan ohjelmatuotanto ja jakelu
- Kansainvälinen viestintä
- Kansallisen yhteistoiminnan viestintä
- Digituen kansallisen koordinaation viestintä